

*Udstillingen blev åbnet på jubilæumsdagen
d. 8. juni 2013 med en vikingekniv ført af
rådmand Thomas Kastrup-Larsen.*

Aalborg i verden – en jubilæumsudstilling

På dagen for Aalborg Historiske Museums 150-års jubilæum blev snoren klippet til museets jubilæumsudstilling. Udstillingen havde været under planlægning længe, og vi havde helt bevidst valgt ikke at lave en udstilling om selve museets historie – for det ville nemt blive en udstilling, der kun talte til de virkeligt garvede museumsgængere. Tværtimod ville vi gerne lave en udstilling, der handlede både om *byen* og *museet*, og som kunne have noget at sige til de fleste. Temaet for udstillingen blev derfor Aalborgs forbindelser med verden gennem tiderne, illustreret med genstande fra magasinerne, indsamlet gennem 150 år.

I den globaliserede verden i dag får vi nyheder fra de fjerneste egne af verden ind i vores stuer samme dag, ja samme minut, de sker. Vores tøj er syet i Taiwan, vores sko i Portugal, æblerne er sydamerikanske og rødvinen fra Sydafrika. På ferier rejser vi på to ugers charterferie til Thailand, og de fleste unge har en længere rejse ud i verden på dagsordenen. Går vi på restaurant, kan vi vælge italiensk, kinesisk, spansk eller nordisk mad, og bagefter kan vi gå ud og høre musik eller gå i biografen – begge steder er hovedsproget engelsk. Sådan er det i dagens Aalborg, men hvordan var det tidligere? Vi har ofte en tendens til at tro, at man før vores globaliserede dage levede i en torneroseverden, hvor kun lidt udefra trængte ind. At man gik klædt i vadmel af egne, lokale får, at alle møbler og alt udstyr var produceret lokalt, at kulturlivet var rent dansk, og at folks forestillingsevne kun rakte til sogneskellet.

Sådan var det ikke – og især ikke i Aalborg!

Helt siden stenalderen har Aalborg-området været i kontakt med den store verden. Den teknologi, der hjalp vores ældste

Flere hundrede gæster var inde og se udstillingen på åbningsdagen.

forfædre med at overleve, har de ikke opfundet på stedet, men bragt med sig. Bronzen til bronzealderens våben og redskaber kom fra udlandet, og glasperlerne i jernaldergravene er fremstillet i Romerriget. Vikingetidens handels- og erobringrejser kender vi alle. I middelalderen vandrede franciskanermunke den lange vej fra det sydlige Europa for at grundlægge Gråbrødreklosteret i Aalborg, og i renæssancen kom en meget stor del af byens dygtige købmand fra Holland og fra de tyske hansestæder. I byens gader hørte man nederlandsk, tysk, norsk, svensk og jysk. Byens fineste hus, Jens Bangs Stenhus, er bygget i hollandsk renæssancestil. Var der højkonjunktur ude i verden, gik det også godt i Aalborg. Krig og krise påvirkede negativt, og da Danmark måtte afstå Norge efter Napoleonskrigene, var der i mange år økonomisk stilstand. Da skibstrafikken fra den store verden i 1890'erne kunne glide uhindret gennem den uddybede Hals Barre og ind i Limfjorden, kom der atter liv i kludene! Industrien i Aalborg blomstrede, og afsætningsmarkedet var hele verden. Også i dag er Aalborg en by med mange internationale forbindelser – studerende, indvandrere, venskabsbyer og forretningsfolk fra hele verden præger bybilledet.

Udstillingen er opbygget som en forretningsgade med en plads i midten og med Aalborgs havnefront på den store bagvæg. Varerne i butikkerne er alle hentet på museets magasiner. På forunderlig vis afspejler de mange genstande fra museets magasin det forhold, at en meget stor del af det, der har været handlet i Aalborg, på en eller anden måde stammer fra udlandet, om ikke direkte, så i form af råvaren. En kjole kunne godt være syet hjemme, men bomulden til kjolen havde vokset under var-

På hat med datidens mode. Tre af folkene bag jubileumsudstillingen.

mere himmelstrøg og var måske blevet plukket af en sort slave i de amerikanske sydstater. Overalt i udstillingen er der således ”forretninger” med varer, der enten er købt i Aalborg eller hentet eller sendt hjem til Aalborg fra den store verden.

I modeforretningen er udstillet tøj, hatte og sko. Her ses produkthandler Mejer Antonsens slips, hvor det indsyede mærke fortæller om oprindelseslandet. Her er fine hatte – også nogle til afprøvning – hvor modellen er sidste nye skrig fra Paris. Man kan også se et silketørklæde, købt i Schweiz i 1935, med næsten usynlige hagekors vævet ind i stoffet. Konditori Kristine var Aalborgs, måske Danmarks, førende konditori fra 1930’erne og frem, og for deres arbejder vandt de mange internationale udmærkelser. Her kan man i en original montre fra Kristine se nogle af forretningens varer. I isenkramforretningen kan man se på porcelæn fra Kina, Nederlandene og England, en symaskine bragt med hjem fra USA af en udvandrers, en tømrers værkstøjssamling fra mange lande og meget mere. Legetøjs- og fritidsforretningen ”sælger” bl.a. cricketudstyr fra England, Sydafrika og Indien, rødvin fra Frankrig, en amerikansk trehjulet cykel, dukker fra Tyskland og England samt en fin modeljernbane fra Tyskland. ”Den flyvende kuffert” viser et udvalg i kuffertyper og uundværligt rejseudstyr, og i ”Accessories” ved siden af kan man se sidste skrig i selskabshandsker, læbestift m.v.

I udstillingen kan man bl.a. se solidaritetsbadges fra Aalborg og en snusdåse af form som guillotine. I baggrunden ses en ”spejlkugle”, som det for hundrede år siden var moderne at sætte op i sin have – så kunne man se verden spejle sig i ens egen lille andedam.

Fra udstillingen.

Rejsebureauet gengiver, hvordan man har oplevet verden. Her kan man se snesevis af souvenirs fra den store verden. Her er fonografen, som to himmerlandske brødre, der var udvandret til USA, sendte hjem til deres gamle far med en indtalt hilsen. Man kan også se den stok og medlemsbog, som malersvend Karl Davids havde med tilbage efter sine 3 år på valsen i Tyskland og Schweiz. I rejsebureauet sættes også vores syn på "fremmede folkeslag" på spidsen – der er anskuelsestavler med folkeliv fra fjerne verdensdele, og en geografibog fra 1914 fortæller om, hvordan den hvide race "staar højest i Dannelse og har det mest udviklede Sprog". På en skærm kan man se lysbilleder fra fremmede verdensdele, der blev brugt i skoleundervisningen før 2. verdenskrig. Der fortælles om arbejdsmand Jens Peter Christensen fra Vejgård, der var ansat på Aalborg Portland som "brændemester", og som i 1902 rejste til Hongkong for at bygge et rotérovnsanlæg sammen med andre af F.L. Smidths udstationerede. I rejsebureauet er der byttecentral for souvenirs – her kan publikum komme med en souvenir og få den byttet med en anden. I det hele taget er der mange muligheder for at se med fingrene, da hver forretning har "gadevarer", som man kan afprøve.

Udstillingen kan ses resten af 2014.

I efterårsferien var der souvenirværksted, hvor børnene kunne lave souvenirs fra deres yndlingssteder.

